

سنتر کوپلیمر وینیل کلرید - وینیل استات به روش پلیمر شدن امولسیونی ناپایوسته

Synthesis of Vinyl Chloride-vinyl Acetate Copolymer Through
Batch Emulsion Polymerization

حمید صالحی مبارکه^{*}، مصطفی حسن نیا روبدنه، فرشید ضیائی، سید مهرداد جلیلیان
تهران، پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران، پژوهشکده علوم، گروه علوم و کatalیست، صندوق پستی ۱۴۹۶۵/۱۱۵
دریافت: ۸۲/۶/۱۶، پذیرش: ۸۲/۶/۸

چکیده

در فناوری پلاستی سول بطور عمده از رزینهای امولسیونی PVC استفاده می‌شود. از معایب این رزین تخریب آن در حین ذوب، دماهای ذوب و انتقال شیشه‌ای بالا، گرانروی زیاد رزین در دمای ژل شدن و در حالت مذاب و نیز انحلال پذیری کم آن است. کوپلیمر کردن مونومر وینیل کلرید با سایر مونومرهای روش مناسب برای اصلاح خواص یاد شده است. کومنومر وینیل استات باعث اصلاح بسیاری از این خواص می‌شود. در این تحقیق، کوپلیمر شدن مونومر وینیل کلرید با ۱۵/۲ درصد کومنومر وینیل استات به روش امولسیونی ناپایوسته انجام گرفت و مقدار وینیل کلرید در دو فاز مایع و گاز، روند تغییرات فشار و اثر آغازگر بر سینتیک واکنش بررسی شد. ساختار شیمیایی و ترکیب کوپلیمر به ترتیب به روش‌های طیف‌سنجی FTIR و ¹H NMR شناسایی و بررسی گردید. همچنین، مقدار K که معیاری از جرم مولکولی است برای کوپلیمرهای حاصل اندازه‌گیری شد.

واژه‌های کلیدی

وینیل کلرید، وینیل استات،
فشار، کوپلیمر شدن امولسیونی،
سنتر

مقدمه

مانند ناپایداری گرمایی، دمای ذوب بالا، انحلال پذیری و چسبندگی کم، مونومر وینیل کلرید (VCM) را با کومنومرهایی مانند اولفینها، وینیلیدن کلرید (VDC)، وینیل استات (VAc) و غیره کوپلیمر می‌کنند. پر مصرف ترین ترکیب این دسته، کوپلیمر وینیل کلرید - وینیل استات

از مزایای PVC گرمانترم، مقاومت عالی در برابر حلالها و مواد شیمیایی، تأخیر اندازی اشتعال و ارزانی آن است [۱]. بطوری که مصرف این پلیمر در سال ۲۰۰۱ بالغ بر ۲۵ میلیون تن بوده است و از این نظر پس از LDPE قرار دارد [۲]. با این حال در مواردی، برای اصلاح خواصی

Key Words

vinyl chloride,
vinyl acetate, pressure,
emulsion copolymerization,
synthesis

با خلوص ۷۰ درصد از شرکت آلدريچ، وینیل استات، استئاریل الکل (SA)، سدیم استات (NaAc)، پتاسیم پرسولفات (I) و تتراهیدروفوران (THF) از شرکت مرک و آب یون زدوده.

دستگاهها

در این پژوهش، دستگاههای زیر بکار گرفته شده‌اند: راکتور پار به ظرفیت L ۱/۸ مجهرز به همزن مکانیکی با دو پروانه شش تیغه‌ای و دستگاههای FTIR ساخت بروکر مدل TF ۵۰۵، NMR مدل ژول FT-۹۰MHz و گرانزوی سنج آبلهود.

روشها

سترن

پلیمر شدن در یک راکتور تحت فشار L ۱/۸ مجهرز به همزن با دو پروانه شش تیغه‌ای، سیستم گرمایی و خنک کن انجام گرفت. در ابتدا سدیم لوریل سولفات به عنوان ماده فعال در سطح، استئاریل الکل به عنوان کلرید محافظ و سدیم استات به عنوان بافر، جدآگانه در آب حل و به راکتور مورد نظر همراه با کومونومر VAc و آغازگر پتاسیم پرسولفات و آب اضافه شد. محتوای راکتور به مدت ۵ min از عمق محلول درون راکتور با نیتروژن، اکسیژن زدایی شد. سپس، VCM از بمب تحت فشار به راکتور تزریق گردید. در مرحله بعد، محلول با سرعت ۳۰۰ rpm در دمای محیط به مدت ۰/۵ h هم خورده و سپس، دمای آن تا ۵۵°C افزایش داده شد. واکنش در سه غلاظت متفاوت آغازگر و درصد جامد یکسان ۳۵ درصد انجام گرفت و با فاصله‌های زمانی مشخص از درون راکتور نمونه برداری شد. نمونه‌ها پس از خشک شدن در دمای محیط، به مدت نیم روز در آون خلاء در دمای ۴۰°C قرار داده شد و درصد تبدیل (X) از معادله ۱ محاسبه شد [۸]:

$$X = \frac{PR}{1-P} \quad (1)$$

که در آن P جزء وزنی پلیمر در نمونه (بدون مونومر واکنش نکرده) و R نسبت وزنی آب (W_{H_2O}) به مونومر (W_m) در خوراک است که از معادله‌های ۲ و ۳ بدست می‌آید:

$$R = \frac{W_{H_2O}}{W_m} \quad (2)$$

$$P = \frac{(W_D / W_w) - C_S}{1 - C_S} \quad (3)$$

در این معادله C_S جزء وزنی مجموع بافر، مواد فعال در سطح و

VC/VAc) است. این کوپلیمر بطور تجاری کمتر از ۲۰ درصد VAc دارد [۱،۳]. از کاربردهای مهم PVC و کوپلیمر VC/VAc فناوری پلاستی سول (plastisol) است که در آن رزین به همراه نرم کننده و افروندنیهای موردنظر در دمای کمتر از دمای ذوب (دماه ژل شدن) خیس می‌شود و در دمای ذوب به درون قالب ریخته یا روروی زمینه اعمال می‌گردد. در این موارد گرانزوی پلاستی سول بسیار مهم است. مهمترین پارامتر تعیین کننده گرانزوی نوع رزین است که خواص آن به روش تولید پلیمر وابسته است. امولسیونهای PVC و کوپلیمر VC/VAc به دلیل اندازه ذرات کوچک و تخلخل کمتر نسبت به نوع تعیینی، گرانزوی و پایداری گرانزوی بیشتری دارند [۴]. از این‌رو، اغلب در مواردی که قبلاً گفته شد بکاربرده می‌شوند. حضور کومونومر در VAc زنجیر کوپلیمر تا حد زیادی دمای T_m و T_g را کاهش می‌دهد و در مواردی که زمینه به گرما حساس باشد، این کومونومر نقش مهمی ایفا می‌کند. کوپلیمری با ۱۵ درصد VAc معادل هوموپلیمر PVC با ۳۰ درصد دی‌اکتیل فتالات (DOP)، گرانزوی مذاب را در جرم مولکولی برابر کاهش می‌دهد [۱]. کاپک کوپلیمر شدن VCM با بوتیل آکریلات به روش امولسیونی را بررسی کرده و نشان داده است که وزن مولکولی کوپلیمر با افزایش مقدار آکریلات بیشتر می‌شود و سرعت کوپلیمر شدن این دو مونومر بیشتر از سرعت پلیمر شدن وینیل کلرید به تنهایی است. وی همچنین گزارش کرده است که قطره‌های مونومر در حدود ۸۰ درصد تبدیل ناپدید می‌شوند [۵]. چن و همکاران او برشهای زیادی از کوپلیمر تعیینی را به کمک GPC جدا کرده و نشان داده‌اند که ورود VAc در زنجیرباعث کاهش جرم مولکولی می‌شود [۳]. از طرفی فارمر و همکاران او گزارش کرده‌اند که حضور ۱۰ درصد VAc در کوپلیمر حداقل دمای تشکیل فیلم را بطور قابل توجهی نسبت به هوموپلیمر PVC کاهش می‌دهد و علت آن کاهش بلورها بواسطه کوپلیمر شدن است [۶].

با وجود آنکه روی سینتیک و تحلیل هوموپلیمر شدن امولسیونی وینیل کلرید کارهای زیادی انجام گرفته است [۷،۸] اما داده‌های کمی درباره سینتیک کوپلیمر شدن امولسیونی وینیل کلرید با وینیل استات وجود دارد. در این تحقیق، روند تغییرات فشار در حین پلیمر شدن و اثر آغازگر بر سینتیک واکنش بررسی شده است.

تجربی

مواد

مواد مورد استفاده در این پژوهش عبارتند از: وینیل کلرید با خلوص ۹۹/۹ درصد از شرکت پتروشیمی بندر امام، سدیم لوریل سولفات (SLS)

جدول ۱- مقادیر اجزا در واکنشهای ۱ تا ۳

NaAc	SA	SLS	I	VAc	VCM	مقدار اجزا (g) واکنش*
۲/۵	۲/۱	۳/۳۶	۷/۱۲	۵۹	۳۳۰	۱
۲/۵	۲/۱	۳/۳۶	۲/۲۴	۵۹	۳۳۰	۲
۲/۵	۲/۱	۳/۳۶	۳/۳۶	۵۹	۳۳۰	۳

* هر سه واکنش با ۳۵ درصد جامد انجام شده است.

فاز محاسبه کرد. برای این منظور از معادله ویریال برای یک گاز غیرایده‌آل استفاده می‌شود.

چنانچه V_f حجم آزاد بالای سطح مایع قبل از تزریق Z، VCM فاکتور تراکم پذیری در دمای 55°C و برابر $0.90/0.94$ n تعداد مول گاز V_{CM} ، M_{VCM} جرم مولکولی وینیل کلرید و V_L و M_L به ترتیب حجم و جرم محلول قبل از تزریق VCM باشد، که تقریباً برابر در نظر گرفته می‌شود، خواهیم داشت:

$$V_L \equiv M_L = m_{\text{H}_2\text{O}} + m_{\text{VAc}} + m_{\text{SLS}} + m_{\text{SA}} + m_I + m_{\text{NaAc}} \\ = 780 \text{ mL}$$

$$V_R = 1800 \text{ mL}$$

$$V_f = V_R - V_L = 1020 \text{ mL} = 1020 \text{ L}$$

در این معادله، m نمایانگر جرم هر جزء است. در حجم آزاد بالا، g ۳۳۰ VCM تزریق شد، بنابراین:

$$PV_f = ZnRT \quad M_{\text{VCM}} = 62/5$$

$$803 \times 1020 = 0.90 (W_{\text{VCM}} / 92/5) / 0.082 (55 + 273)$$

$$W_{\text{VCM}} = 272 \text{ g}$$

این مقدار VCM معادل با $6/5$ درصد $330 / (100 \times 2172) = 6/5$ از مونومر VCM خوارک است که در فاز گازی در شروع پلیمر شدن وجود دارد. به هنگام تزریق VCM ، از حجم بالای سطح مایع اولیه (V_L) کاسته می‌شود، بنابراین حجم بالای سطح مایع حتی کمتر از 1020 mL است که در نتیجه، مقدار VCM در فاز بخار کمتر از $6/5$ درصد می‌شود. یعنی بیش از $92/5$ درصد از VCM تزریق شده به راکتور در دمای پلیمرشدن به شکل مایع است. هامیلک و همکاران برای سیستم هوموپلیمر شدن PVC جزء مایع VCM را بیش از 97 درصد گزارش کرده‌اند [۱۰].

تعیین ساختار شیمیایی و ترکیب درصد کوپلیمر
در طیف FTIR کوپلیمر در شکل ۱ پیک جذبی 1738 cm^{-1} مربوط به

کلوئید محافظه W_D و W_W به ترتیب وزن نمونه خشک و لاتکس تراست.

تجزیه

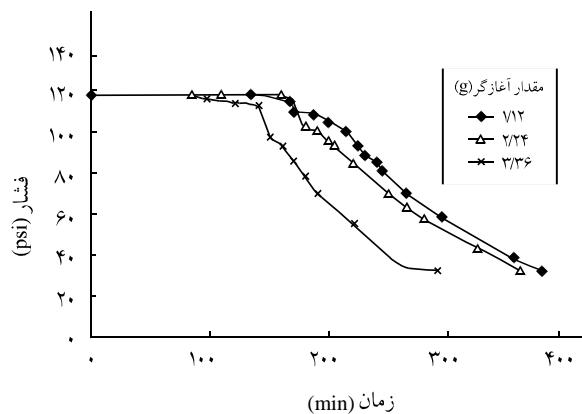
ابتدا نمونه‌ها به روش حلال - غیرحلال (THF - متانول) خالص و مجدد در خلاء قرار داده شدند. از پودر خشک شده در حلal THF فیلم تهیه و با دستگاه FTIR برای بررسی ساختار کوپلیمر طیف گرفته شد. از همان پودر به کمک دستگاه NMR-۹۰ MHz ترکیب درصد کوپلیمر معین گردید. مقدار K (K-value) پلیمرهای سنتز شده طبق استاندارد ASTM D ۵۳۷۴ می‌گیری شد. در این روش $g/5$ از نمونه خالص در 100 mL سیکلوهگزانون حل گردید و در دمای 25°C ، گرانروی نمونه با اندازه گیری زمان عبور حلال خالص و محلول نمونه در گرانروی سنج آبهود معین شد. اندازه گیری مقادیر گرانروی درونی و ذاتی پلیمرهای سنتز شده طبق استاندارد ASTM D ۱۲۴۳-۵۸T انجام شده است. مقدار K به کمک معادله ۴ محاسبه گردید:

$$K = \frac{1.5 \log \eta_r - 1 \pm [1 + (2/C + 2 + 1.5 \log \eta_r) 1.5 \log \eta_r]^{1/2}}{0.15 + 0.30} \quad (4)$$

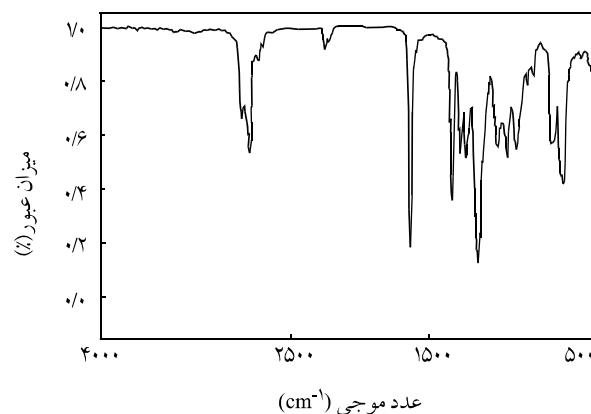
که در آن η_r گرانروی نسبی و C علاوه محلول بر حسب گرم نمونه در 100 mL لیتر حلال است. در جدول ۱ مقدار اجزا در واکنشهای مختلف آمده است.

نتایج و بحث

تعیین جزء وزنی VCM در دو فاز مایع و گاز
پس از تزریق وینیل کلرید به راکتور در دمای محیط، فشار به حدود 65 psi می‌رسد که با افزایش دمای 55°C ، 118 psi (۱۱۸ atm) 803 atm بالا می‌رود. با معلوم بودن حجم راکتور می‌توان مقدار VCM را در دو

شکل ۳- نمودار فشار بر حسب زمان در فرایند پلیمر شدن.

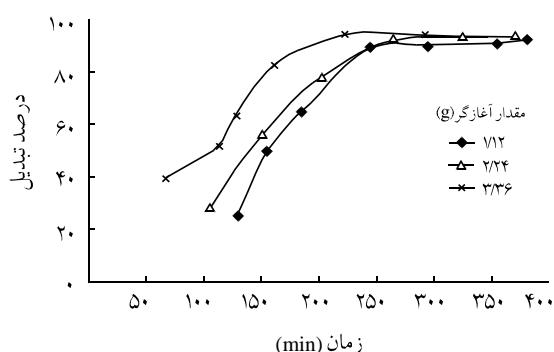

شکل ۱- طیف FTIR از فیلم کوپلیمر.

بررسی تغییرات فشار و درصد تبدیل بر حسب زمان

شکل ۳ نمودار فشار بر حسب زمان را برابر سه واکنش نشان می دهد. این نمودارها دارای دو ناحیه اند. ناحیه صاف که در آن فشار بدون تغییر باقی می ماند و ناحیه شیبدار که در آن فشار بطور ناگهانی افت می کند. هرچه مقدار آغازگر بیشتر باشد، طول زمانی این ناحیه ها کوتاهتر می گردد. علت آن است که با افزایش آغازگر، سرعت پلیمر شدن افزایش یافته و مونومرهای مایع درون راکتور در زمان کوتاهتر، پلیمر می گردند. با کاهش غلظت VCM در فاز مایع، VCM موجود در فاز گازی وارد مایع شده و در پلیمر شدن شرکت می کند و در نتیجه فشار راکتور کاهش می یابد. در ابتدا این کاهش فشار آهسته است، اما بعد بطور ناگهانی افزایش می یابد. این مورد هنگامی اتفاق می افتد که آخرین قطره های مونومر مصرف می شوند. هرچه مقدار آغازگر بیشتر باشد سرعت افت فشار بیشتر می شود که این پدیده در غلظت زیاد آغازگر در واکنش ۳ بسیار محسوس است.

شکل ۴- تغییرات درصد تبدیل مونومر را بر حسب زمان واکنش

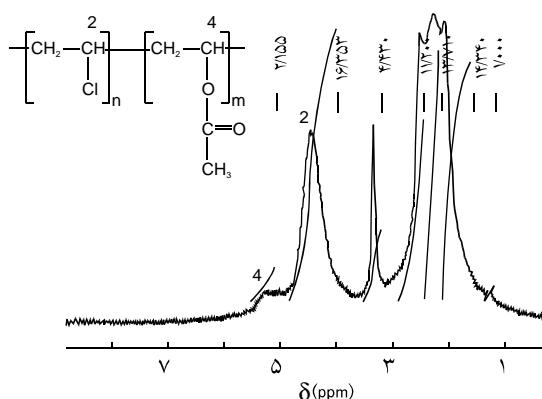

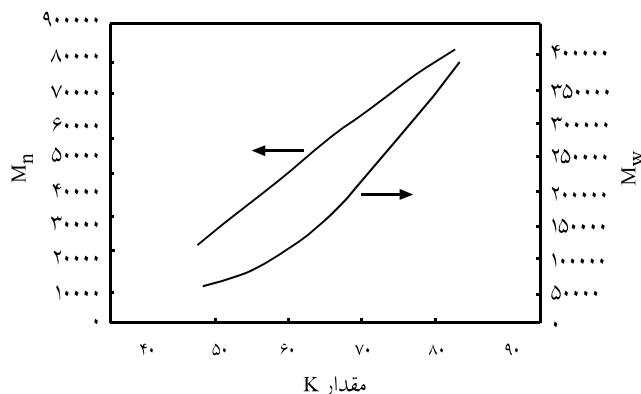
شکل ۴- نمودار درصد تبدیل بر حسب زمان در فرایند پلیمر شدن.

گروه کربونیل ($\text{C}=\text{O}$) و پیکهای جذبی 1025 cm^{-1} و 1237 cm^{-1} مربوط به واحد استری استات است [۱۱]. علاوه بر این جذب 613 cm^{-1} و 704 cm^{-1} مربوط به آرایشهای هم نظم و تک نظم پیوند $\text{C}-\text{Cl}$ در وینیل کلرید کوپلیمر است. از وجود واحدهای تک نظم می توان پیش بینی کرد که در کوپلیمر جزء بلوری وجود دارد [۱۲].

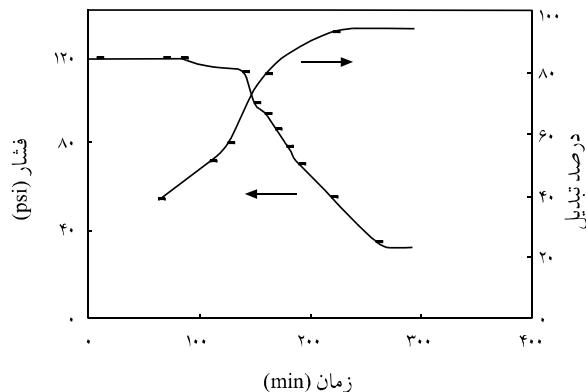
برای تعیین درصد کومونومر VAc در کوپلیمر، همان طور که در طیف NMR H¹ (شکل ۲) مشاهده می گردد، اگر مساحت زیر پیک متین واحد وینیل استات در ناحیه $5/4\text{ ppm}$ به مجموع مساحت زیر این پیک و پیک متین واحد مونومر وینیل کلرید ناحیه $4/5\text{ ppm}$ تقسیم و حاصل در جرم مولکولی هر مونومر ضرب گردد، درصد وزنی آن بدست می آید [۱۳].

با توجه به شکل ۲ مقدار VAc بدست آمده برابر با $15/3$ درصد است (مقدار وینیل استات در خوراک طبق جدول ۱، $15/2$ درصد است).

شکل ۲- طیف ¹H NMR کوپلیمر در حالت DMSO.

شکل ۶- نسبت بین مقدار K و جرم مولکولی در PVC [۳].

شکل ۵- نمودار فشار و درصد تبدیل بر حسب زمان برای واکنش ۳.

سرعت کاهش می‌یابد. از طرف دیگر، در این مرحله گرانروی سیستم بالا می‌رود بطوری که واکنشهای اختتام و انتقال کاهش یافته و واکنش انتشار بطور محسوسی افزایش می‌یابد. این پدیده به اثر ژل معروف است که در اثر آن درصد تبدیل در مدت زمان کم بشدت زیاد می‌گردد [۱۴]. چون واکنش در دمای ثابت درون راکتور در حال انجام است، دمای آب خروجی سیستم سردکننده راکتور نمایانگر گرمای آزاد شده در زمانهای مختلف واکنش است. این گرمای در نقطه ژل شدن به حداقل می‌رسد. با اندازه‌گیری دمای آب خروجی واکنش، افزایش ناگهانی دمای آب نسبت به سایر زمانها کاملاً مشخص کننده نقطه ژل شدن است.

وزن مولکولی

گرانروی یک رزین به شکل شناسی ذرات، جرم مولکولی و توزیع آن وابسته است. در هوموپلیمر و کوپلیمر وینیل کلرید، وزن مولکولی و توزیع آن به روش تولید بستگی ندارد، از این رو غالباً به جای وزن مولکولی، مقدار K (K-value) که معیاری از جرم مولکولی است، گزارش می‌شود [۱]. گرانروی سنجی طبق روش‌های استاندارد ASTM D ۵۳۷۲۴ و ASTM D ۱۲۴۳-۵۸T روی نمونه‌ها انجام گرفت که نتایج آن در

نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود درصد تبدیل برای هر سه واکنش با زمان افزایش می‌یابد. این افزایش تا رسیدن به یک ناحیه افقی، که در آن تغییرات درصد تبدیل بسیار جزئی است، ادامه می‌یابد. با افزایش مقدار آغازگر درصد تبدیل در زمانهای مشابه بالاتر می‌رود، به نحوی که بالاترین مقدار برای واکنش ۳ مشاهده می‌گردد. برای بررسی نحوه ارتباط فشار راکتور با درصد تبدیل در حین پلیمرشدن، این دو پارامتر بطور همزمان در شکل ۵ برای واکنش ۳ ترسیم شده است.

همان‌طور که از شکل ۵ پیداست، شروع افت فشار هنگامی است که درصد تبدیل به حدود ۶۵ درصد برسد. این امر نمایانگر درصد تبدیل بحرانی است و فشار مناسب با آن بیانگر فشار بحرانی است. با تغییر غلاظت آغازگر زمان رسیدن به فشار و درصد تبدیل بحرانی تغییر می‌کند، اما مقدار درصد تبدیل در فشار بحرانی برای هر سه واکنش یکسان است و به غلاظت آغازگر وابسته نیست. در حقیقت ۶۵ درصد تبدیل مشخص کننده مرحله‌ای از واکنش است که قطره‌های مونومر VCM موجود در فاز آبی مصرف شده‌اند. در این حالت برای ادامه پلیمرشدن، مونومر فاز گازی به مرآکر واکنش نفوذ می‌کند و پلیمرشدن تا درصد تبدیلهای بالا ادامه پیدا می‌کند، در نتیجه فشار سیستم به

جدول ۲- نتایج گرانروی سنجی برای سه واکنش.

شماره واکنش	گرانروی درونی ^۱ (cm ³ /g)	گرانروی ذاتی ^۱ (cm ³ /g)	مقدار K
۱	۰/۸۷۱	۰/۹۱	۶۸/۵
۲	۰/۸۲۸	۰/۸۴	۶۸
۳	۰/۷۶۸	۰/۸۱	۶۷

اندازه گیریها طبق استاندارد ASTM : (۱) D1243 - ۵۸T و (۲) D53724 انجام شده است.

صرف نظر کرد که در این حالت معادله به شکل زیر ساده‌تر می‌گردد:

$$v = \frac{R_p}{R_{tr}} \quad (6)$$

سرعت انتشار و انتقال تابعی از غلظت زنجیر در حال رشد و عوامل انتقال است و از طرفی، عوامل انتقال اصلی مونومرهای VAc و VCM هستند که انتقال به پلیمر در برابر آنها ناچیز است. بنابراین، طول زنجیر سینتیکی صرفاً تابعی از دماست که به معادله ۷ تبدیل می‌شود:

$$v \propto \left(\frac{k_p}{k_{tr}} \right) \quad (7)$$

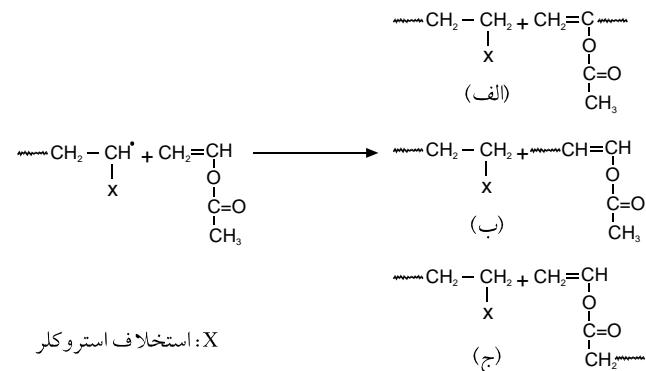
در معادله اخیر طول زنجیر سینتیکی به ثابت‌های یاد شده بستگی دارد. از آنجا که این ثابت‌ها به دما وابسته‌اند و هر سه واکنش پلیمرشدن در دمای ثابت انجام گرفته است، در نتیجه غلظت آغازگر بر طول زنجیر سینتیکی و جرم مولکولی اثری ندارد و فقط دما کنترل کننده آن است.

نتیجه‌گیری

کوپلیمر وینیل کلرید - وینیل استات به روش امولسیونی سنتز شد. اثر آغازگر در سه غلظت مختلف بر روند تغییرات فشار و درصد تبدیل در حین واکنش و نیز وزن مولکولی محصول بررسی گردید که از راه گرانزوی سنجی و تعیین مقدار K بدست آمد. نمودارهای فشار - زمان برای هر سه واکنش پلیمرشدن با غلظتها مختلف آغازگر شامل یک ناحیه افقی تا ۶۵ درصد تبدیل و یک ناحیه شیبدار تا درصد تبدیل نهایی است که با افزایش غلظت آغازگر شیب آن بیشتر می‌شود. همزمان با مصرف کامل قطره‌های VCM موجود در فاز آبی و ورود مونومر موجود در فاز گازی به درون لاتکس فشار کاهش می‌یابد. بالاصله به دنبال این مرحله نقطه ژل شدن فرا می‌رسد. نتایج حاصل از گرانزوی سنجی نشان می‌دهد که آغازگر اثری روی جرم مولکولی کوپلیمر ندارد و فقط سرعت واکنش را تحت تاثیر قرار می‌دهد که علت آن سرعت بالای واکنش انتقال زنجیر به مونومر VCM و VAc است.

مراجع

- Wickson E.J., *Handbook of Polyvinyl Chloride Formulating*, John Wiley, New York, 138-162, 1993.
- Polyvinyl Chloride*, 13A, Stanford Research Institute, 2002.
- Nass L.I., *Encyclopedia of PVC*, 1, 2nd ed., Marcel Dekker, New York, 62-231, 1986.
- Wickson. E.J., *Handbook of Polyvinyl Chloride Formulating*, John Wiley, New York, 28, 1993.
- Capek I., Emulsion Polymerization of Vinyl Chloride with Butyl Acrylate, *Macromol. Chem.*, 193, 1165-1179, 1992.
- Edser H. and Farmer D.B., Vinyl Acetate Copolymer with Ethy-

طرح ۱ - واکنش‌های انتقال در کوپلیمر وینیل کلرید - وینیل استات [۱۷].

جدول ۲ آورده شده است.

با بررسی مقدار K در این جدول و مقایسه آن با شکل ۶ معلوم می‌گردد که جرم مولکولی برای سه واکنش تقریباً یکسان است و افزایش آغازگر اثری بر جرم مولکولی پلیمر تشکیل شده ندارد. ثابت انتقال به مونومر VCM و VAc به ترتیب 11 L/mol.s و $0.668 \text{ mol.s}^0.668$ است [۱۵]. از طرفی، هامیلک و همکاران او مشاهده کردند که در هومopolymerشدن PVAc و PVC نسبت سرعت واکنش انتقال به اختتام بیش از ۵۰ برابر است که این نسبت با افزایش درصد تبدیل بالاتر می‌رود [۷]. در کوپلیمرشدن مونومر وینیل کلرید با وینیل استات واکنش انتقال مطابق طرح ۱ بطور عمده روی مونومر VAc رخ می‌دهد که بیش از ۹۴ درصد انتقال روی هیدروژن متین (طرح ۱-الف) انجام می‌شود [۱۶، ۱۷]. طول زنجیر سینتیکی طبق تعریف از معادله ۵ بدست می‌آید:

$$v = \frac{R_p}{R_t + R_{tr}} \quad (5)$$

که در آن R_p سرعت انتشار زنجیر و R_t و R_{tr} به ترتیب سرعت انتقال و اختتام است. هنگامی که سرعت انتقال دربرابر اختتام بزرگ باشد، از R_t می‌توان

- lene and Vinyl Chloride, *Polym. Paint Colour J.*, **4**, 1051-1059, 1974.
7. Friis N. and Hamielec A.E., Kinetics of Vinyl Chloride and Vinyl Acetate Emulsion Polymerization, *J. Appl. Polym. Sci.*, **19**, 97-113, 1975.
8. Alvarez A.E. and Ressia J.A., Batch Emulsion Polymerization of Vinyl Chloride, *Latin Am. Res.*, **31**, 217-323, 2001.
9. Neel L., *Gas Encyclopedia*, Elsevier Science, Netherlands, 437, 1976.
10. Hamielec A.E. and Xie T., Experimental Investigation of Vinyl Chloride Polymerization at High Conversion/Temperature/Pressure/Conversion Monomer Phase Distribution Relationships, *J. Appl. Polym. Sci.*, **34**, 1749-1769, 1987.
11. Haslam J. and Willis H.A., *Identification and Analysis of Plastics*, Arrowsmith J.W., 86-89, 1972.
12. Mark J., *Polymer Data Handbook*, Oxford University, USA, 929, 1999.
13. Hashimoto T.K. and Ikushige T., Sequence Distributions of Vinyl Chloride-vinyl Acetate and Vinyl Chloride - vinyl Propionate Copolymer, *J. Polym. Sci., Polym. Chem. Ed.*, **19**, 1821-1834, 1981.
14. Meejs M.R., An Analog Computer Study of Polymerization Rates in Vinyl Chloride Suspensions, *Polym. Eng. Sci.*, **9**, 141-151, 1969.
15. Nomura M.M., Rate Coefficient for Radical Desorption in Emulsion Polymerization, *J. Appl. Polym. Sci.*, **26**, 17-26, 1981.
16. Bassett D. and Hamielec A.E., *Emulsion Polymers and Emulsion Polymerization*, ACS, USA, 455-470, 1981.
17. Davdenko N.V. and Minsker K.S., Thermal Degradation of Copolymers oF Vinyl Chloride-vinyl Acetate, *Polym. Sci. USSR*, **23**, 1678-1684, 1981.

Archive of